

32005R2111

27.12.2005.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 344/15

UREDBA (EZ) br. 2111/2005 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 14. prosinca 2005.****o uspostavi liste Zajednice koji sadrži zračne prijevoznike na koje se primjenjuje zabrana letenja unutar Zajednice, o informiranju putnika u zračnom prometu o identitetu zračnog prijevoznika koji obavlja let i stavljanju izvan snage članka 9. Direktive 2004/36/EZ****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njezin članak 80. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾

nakon savjetovanja s Odborom regija,

u skladu s postupkom utvrđenim u članku 251. Ugovora ⁽²⁾,

budući da:

- (1) Djelovanje Zajednice u području zračnog prometa treba težiti, kao prioritarnom cilju, osiguravanju visoke razine zaštite putnika od rizika sigurnosti. Štoviše, treba se u potpunosti voditi računa o zahtjevima općenite zaštite potrošača.
- (2) Putnike treba obavijestiti o listi zračnih prijevoznika Zajednice koji ne zadovoljavaju relevantne zahtjeve sigurnosti kako bi se osigurao najviši stupanj transparentnosti. Ova se lista Zajednice treba temeljiti na zajedničkim kriterijima donesenim na razini Zajednice.
- (3) Zračnim prijevoznicima koji se nalaze na listi Zajednice treba zabraniti letenje. Zabrane letenja uključene u listu Zajednice trebaju se primjenjivati na cjelokupnom državnom području država članica na koje se primjenjuje Ugovor.
- (4) Zračni prijevoznici koji nemaju prava prometovanja u jednoj ili više država članica mogu ipak letjeti u i iz Zajednice kada njihove zrakoplove, sa ili bez posade, unajme kompanije koje imaju ta prava. Treba donijeti odredbu da se zabrana letenja uključena u listu Zajednice primjenjuje jednako i na takve zračne prijevoznike, jer bi inače oni mogli prometovati u Zajednici iako ne zadovoljavaju relevantne standarde sigurnosti.
- (5) Zračnom prijevozniku na kojeg se primjenjuje zabrana letenja moglo bi se dopustiti korištenje prava prometovanja upotrebom zrakoplova zakupljenog s posadom od

zračnog prijevoznika koji nema zabranu letenja uz uvjet da su zadovoljeni relevantni standardi sigurnosti.

- (6) Postupak ažuriranja liste Zajednice treba omogućavati da se odluke donose brzo kako bi se osigurale odgovarajuće i ažurne informacije putnicima zrakoplova i kako bi se jamčilo da se zračni prijevoznici koji su otklonili svoje manjkavosti u vezi sigurnosti, što je prije moguće, brišu s liste. Istodobno, ovi postupci trebaju uvažavati prava zračnih prijevoznika na obranu i ne smiju dovoditi u pitanje međunarodne sporazume i konvencije koje su države članice ili Zajednica potpisale, posebno Čikašku konvenciju o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu iz 1944. Provedbene mjere u pitanjima postupka, koje donosi Komisija, trebaju posebno voditi računa o ovim zahtjevima.
- (7) Kada zračni prijevoznik dobije zabranu letenja, trebaju se poduzeti odgovarajuće mjere kako bi se tom zračnom prijevozniku pomoglo pri otklanjanju manjkavosti zbog kojih je uslijedila zabrana.
- (8) U izuzetnim slučajevima, državama članicama treba omogućiti donošenje jednostranih mjera. U hitnim slučajevima i kad su suočene s nepredviđenim problemom sigurnosti, države članice trebaju imati mogućnost trenutne zabrane letenja na vlastitom državnom području. Osim toga, kada Komisija odluči da nekog zračnog prijevoznika ne stavi na listu Zajednice, države članice također trebaju imati mogućnost određivanja ili održavanja zabrane letenja u pogledu problema sigurnosti koji ne postoji u drugim državama članicama. Države članice bi trebale ove mogućnosti koristiti ograničeno, vodeći računa o interesu Zajednice, kao i radi zauzimanja zajedničkog pristupa u odnosu na sigurnost u zrakoplovstvu. Ovim se ne treba dovoditi u pitanje članak 8. Uredbe (EEZ) br. 3922/91 od 16. prosinca 1991. o usklađivanju tehničkih zahtjeva i upravnih postupaka u području civilnog zrakoplovstva ⁽³⁾, te članak 10. Uredbe (EZ) br. 1592/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. srpnja 2002. o zajedničkim pravilima u području civilnog zrakoplovstva i o osnivanju Europske agencije za sigurnost zračnog prometa ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Mišljenje od 28. rujna 2005. (nije još objavljeno u Službenom listu).⁽²⁾ Mišljenje Europskog parlamenta od 16. studenoga 2005. (nije još objavljeno u Službenom listu) i Odluka Vijeća od 5. prosinca 2005.⁽³⁾ SL L 373, 31.12.1991., str. 4. Uredba kako je zadnje izmijenjena Uredbom Komisije (EZ) br. 2871/2000 (SL L 333, 29.12.2000., str. 47.).⁽⁴⁾ SL L 240, 7.9.2002., str. 1. Uredba kako je zadnje izmijenjena Uredbom Komisije (EZ) br. 1701/2003 (SL L 243, 27.9.2003., str. 5.).

- (9) Informacije o sigurnosti zračnih prijevoznika trebale bi se objavljivati na djelotvoran način, kao na primjer upotrebom interneta.
- (10) Kako bi tržišni okvir u zračnom prometu rezultirao najvećim mogućim prednostima za kompanije i putnike, važno je da potrošači dobiju potrebne informacije kako bi na temelju njih mogli izvršiti odabir.
- (11) Identitet zračnog prijevoznika ili zračnih prijevoznika koji stvarno obavljaju let bitna je informacija. Međutim, potrošači koji sklapaju ugovor o prijevozu, koji se može sastojati od odlaska i povratka, nisu uvijek informirani o identitetu zračnog prijevoznika ili zračnih prijevoznika koji stvarno obavljaju dotični let ili letove.
- (12) Direktivom Vijeća 90/314/EEZ od 13. lipnja 1990. o putovanjima, odmorima i kružnim putovanjima u paket-aranžmanima ⁽¹⁾ zahtijeva se da se određene informacije stave na raspolaganje potrošačima, ali te informacije ne uključuju identitet zračnog prijevoznika koji obavlja let.
- (13) Uredbom Vijeća (EEZ) br. 2299/89 od 24. srpnja 1989. o Kodeksu poslovanja računalnih sustava rezervacija (CRS) ⁽²⁾ daje se potrošačima, koji rezerviraju let putem računala, pravo da budu informirani o identitetu zračnog prijevoznika koji obavlja let. Međutim, čak i u redovitom zračnom prijevozu, postoje poslovne prakse kod rezervacije bez CRS-a, kao što su zakup zrakoplova s posadom ili *code-sharing* sporazum, kod kojih zračni prijevoznik koji je prodao let pod svojim imenom ne izvodi taj let sam i za koje trenutačno ne postoji zakonsko pravo putnika da budu informirani o identitetu zračnog prijevoznika koji uistinu pruža uslugu.
- (14) Ove prakse povećavaju fleksibilnost i omogućavaju bolje pružanje usluga korisnicima. Štoviše, stanovit broj promjena u posljednjem trenutku je neizbježan, posebno zbog tehničkih razloga i doprinosi sigurnosti zračnog prijevoza. Ova fleksibilnost, međutim, treba biti u ravnoteži s provjerom da li kompanije koje stvarno obavljaju letove zadovoljavaju zahtjeve sigurnosti, a s transparentnošću za potrošače kako bi im se jamčilo pravo da na temelju njih mogu izvršiti odabir. Treba težiti odgovarajućoj ravnoteži između tržišne održivosti zračnih prijevoznika i pristupa putnika informacijama.
- (15) Zračni prijevoznici bi prema putnicima trebali voditi politiku transparentnosti o informacijama povezanim sa sigurnošću. Objavljivanje takvih informacija doprinijelo bi znanju putnika o pouzdanosti zračnih prijevoznika u smislu sigurnosti.
- (16) Zračni prijevoznici su odgovorni za izvješćivanje nacionalnih tijela nadležnih za sigurnost zračnog prometa o manjkavostima u vezi sa sigurnosti kao i za rješavanje takvih manjkavosti bez odlaganja. Od letaćkog i zemaljskog osoblja se očekuje poduzimanje odgovarajuće akcije kada zapaze manjkavosti u vezi sa sigurnosti. Bilo bi u suprotnosti s interesima sigurnosti zrakoplovstva, kada bi osoblje bilo kažnjeno za takav postupak, kao što slijedi iz članka 8. stavka 4. Direktive 2003/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2003. o izvješćivanju o događajima povezanim sa sigurnošću u civilnom zrakoplovstvu ⁽³⁾.
- (17) Osim u situacijama koje pokriva Uredba (EZ) br. 261/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. veljače 2004. o utvrđivanju općih pravila odštete i pomoći putnicima u slučaju uskraćenog ukrcanja i otkazivanja ili dužeg kašnjenja leta u polasku ⁽⁴⁾, putnicima se treba ponuditi pravo na povrat troškova ili na promjenu rute u nekim drugim specifičnim situacijama koje spadaju u područje primjene ove Uredbe, ako postoji dovoljno bliska povezanost sa Zajednicom.
- (18) Osim pravila navedenih u ovoj Uredbi, posljedice promjena identiteta prijevoznika koji obavljaju let na ispunjavanje ugovora o prijevozu podliježu zakonima država članica koji se primjenjuju na ugovore te relevantnom pravu Zajednice, posebno direktivama Vijeća 90/314/EEZ i 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima ⁽⁵⁾.
- (19) Ova Uredba je dio zakonodavnog procesa koji slijedi djelotvoran i koherentan pristup učvršćivanju sigurnosti zračnog prometa u Zajednici, pri čemu Europska agencija za sigurnost zračnog prometa ima važnu ulogu. Proširenjem nadležnosti ove Agencije, kao na primjer na zrakoplove trećih zemalja, njezina se uloga ovom Uredbom može dodatno proširiti. Posebnu pažnju treba posvetiti daljnjem poboljšanju kvalitete i količine kontrola sigurnosti zrakoplova i usklađivanju tih kontrola.
- (20) Kada postoji rizik sigurnosti koji države članice kojih se to tiče nisu riješile na odgovarajući način, Komisija treba imati mogućnost usvajanja trenutnih privremenih mjera. U takvim slučajevima, odbor koji pomaže Komisiji u njezinom radu na temelju ove Uredbe, mora djelovati u skladu sa savjetodavnim postupkom predviđenim u članku 3. Odluke Vijeća 1999/468/EZ od 28. lipnja 1999. o utvrđivanju postupaka za izvršavanje provedbenih ovlasti dodijeljenih Komisiji ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ SL L 158, 23.6.1990., str. 59.

⁽²⁾ SL L 220, 29.7.1989., str. 1. Uredba kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EZ) br. 323/1999 (SL L 40, 13.2.1999., str. 1.).

⁽³⁾ SL L 167, 4.7.2003., str. 23.

⁽⁴⁾ SL L 46, 17.2.2004., str. 1.

⁽⁵⁾ SL L 95, 21.4.1993., str. 29.

⁽⁶⁾ SL L 184, 17.7.1999., str. 23.

(21) U svim drugim slučajevima, odbor koji pomaže Komisiji u njezinom radu na temelju ove Uredbe, mora djelovati u skladu s regulatornim postupkom predviđenim člankom 5. Odluke 1999/468/EZ.

(22) Budući da bi u protivnom odnos između ove Uredbe i članka 9. Direktive 2004/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o sigurnosti zrakoplova trećih zemalja koji koriste zračne luke Zajednice⁽¹⁾ bio nejasan, taj članak treba staviti izvan snage radi pružanja pravne sigurnosti.

(23) Države članice trebaju propisati pravila o sankcijama koje se primjenjuju za kršenje odredaba poglavlja III. ove Uredbe te osigurati da se te sankcije primjenjuju. Sankcije, koje mogu biti građansko-pravne ili upravno-pravne prirode, trebaju biti učinkovite, razmjerne i odvraćajuće.

(24) Komisija treba analizirati primjenu ove Uredbe i nakon dovoljnog vremenskog razdoblja izvijestiti o učinkovitosti njezinih odredaba.

(25) Bilo koje tijelo nadležno za civilno zrakoplovstvo u Zajednici može odlučiti da zračni prijevoznici, uključujući one koji ne lete na državnom području država članica na koje se primjenjuje Ugovor, mogu tom nadležnom tijelu uložiti zahtjev da se nad njima provedu sistematske kontrole kako bi se provjerila njihova mogućnost sukladnosti s relevantnim standardima sigurnosti.

(26) Ova Uredba ne bi smjela sprečavati države članice da u skladu s pravom Zajednice uvedu sustav označavanja kvalitete zračnih prijevoznika na nacionalnoj razini, a kriteriji za to mogu uključivati i druge aspekte osim onih koji se odnose na minimalne zahtjeve sigurnosti.

(27) Kraljevina Španjolska i Ujedinjena Kraljevina su zajedničkom izjavom ministara vanjskih poslova obiju država 2. prosinca 1987. u Londonu sklopile dogovor o povećanoj suradnji u korištenju zračne luke Gibraltar. Ovaj se dogovor tek mora početi provoditi,

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet

1. Ovom se Uredbom utvrđuju pravila:

(a) za uspostavljanje i objavljivanje liste Zajednice, na temelju zajedničkih kriterija, onih prijevoznika na koje se zbog sigurnosnih razloga primjenjuje zabrana letenja u Zajednici;

i

(b) za informiranje putnika u zračnom prometu o identitetu zračnog prijevoznika koji obavlja letove na kojima oni putuju.

2. Podrazumijeva se da primjena ove Uredbe na zračnu luku Gibraltar ne dovodi u pitanje odgovarajuće pravne pozicije Kraljevine Španjolske i Ujedinjene Kraljevine o sporu oko suvereniteta nad državnim područjem na kojem je smještena zračna luka.

3. Primjena ove Uredbe na zračnu luku Gibraltar odgađa se dok se ne počne provoditi dogovor sadržan u zajedničkoj izjavi ministara vanjskih poslova Kraljevine Španjolske i Ujedinjene Kraljevine od 2. prosinca 1987. Vlade Španjolske i Ujedinjene Kraljevine obavješćuju Vijeće o datumu početka provođenja dogovora.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

(a) „zračni prijevoznik” znači poduzeće za zračni prijevoz koje posjeduje valjanu operativnu licenciju ili ekvivalent;

(b) „ugovor o prijevozu” znači ugovor o uslugama zračnog prijevoza, ili ugovor koji takve usluge uključuje, uključujući i takav ugovor kod kojeg se prijevoz sastoji od dva ili više letova koje obavljaju isti ili različiti zračni prijevoznici;

(c) „ugovorni prijevoznik” znači prijevoznik koji sklapa ugovor o prijevozu s putnikom, ili kada se radi o paket putovanju, s organizatorom putovanja. Svaki prodavatelj karata se također smatra ugovornim prijevoznikom;

DONIJELI SU OVU UREDBU:

⁽¹⁾ SL L 143, 30.4.2004., str. 76.

- (d) „prodavatelj karata” znači prodavatelj zrakoplovnih karata, koji nije zračni prijevoznik niti organizator putovanja, a koji uređuje ugovor prijevoznika s putnikom, bilo da on leti sam ili u sklopu paket putovanja;
- (e) „stvarni zračni prijevoznik” znači zračni prijevoznik koji obavlja ili namjerava obaviti let u skladu s ugovorom o putovanju sklopljenim s putnikom, ili u ime neke druge osobe, fizičke ili pravne, koja je sklopila ugovor o putovanju s tim putnikom;
- (f) „dopuštenje za rad ili tehnička dozvola” znači bilo kakav zakonodavni ili upravni akt države članice kojim se određuje da zračni prijevoznik može obavljati zračni prijevoz na njezinim zračnim lukama i sa njih, ili da zračni prijevoznik može letjeti u njezinom zračnom prostoru ili da zračni prijevoznik može koristiti prava prijevoza;
- (g) „zabrana letenja” znači odbijanje, suspenzija, opozivanje ili ograničavanje dopuštenja za rad ili tehničke dozvole zračnom prijevozniku iz sigurnosnih razloga, ili su to bilo koje druge jednakovrijedne sigurnosne mjere u odnosu na zračnog prijevoznika koji nema prometna prava u Zajednici, a čiji bi zrakoplov inače mogao letjeti u Zajednici na temelju ugovora o najmu;
- (h) „paket” znači usluge definirane u članku 2. stavku 1. Direktive 90/314/EEZ;
- (i) „rezervacija” znači činjenica da putnik ima kartu ili neki drugi dokaz koji pokazuje da je ugovorni prijevoznik prihvatio i registrirao rezervaciju;
- (j) „relevantni standardi sigurnosti” znači međunarodni standardi sigurnosti sadržani u Čikaškoj konvenciji i njezinim aneksima, kao i, tamo gdje je to primjenjivo, relevantno pravo Zajednice.

POGLAVLJE II.

LISTA ZAJEDNICE

Članak 3.

Uspostavljanje liste Zajednice

1. Radi učvršćivanja sigurnosti zračnog prometa, uspostavlja se lista zračnih prijevoznika koji imaju zabranu letenja u Zajednici (dalje u tekstu lista Zajednice). Svaka država članica unutar svog državnog područja provodi zabrane letenja iz liste Zajednice u odnosu na zračne prijevoznike na koje se te zabrane odnose.

2. Zajednički kriteriji za izricanje zabrane letenja zračnom prijevozniku, koji se temelje na relevantnim standardima sigurnosti, izneseni su u Prilogu (i dalje u tekstu nazivaju se zajednički kriteriji). Komisija može, u skladu s postupkom iz članka 15. stavka 3., mijenjati Prilog, posebno kako bi se u obzir uzela znanstvena i tehnička dostignuća.

3. Radi uspostavljanja prve liste Zajednice, svaka država članica do 16. veljače 2006. dostavlja Komisiji identitet zračnih prijevoznika koji imaju zabranu letenja na njezinom državnom području, zajedno s razlozima koji su doveli do izricanja takvih zabrana i sa svim drugim relevantnim informacijama. Komisija obavješćuje druge države članice o tim zabranama letenja.

4. U roku od jednog mjeseca od primitka podataka koje su poslale države članice, Komisija na temelju zajedničkih kriterija, u skladu s postupkom iz članka 15. stavka 3., odlučuje o određivanju zabrane letenja za dotične zračne prijevoznike i sastaviti listu zračnih prijevoznika Zajednice kojima je ona odredila zabranu letenja.

Članak 4.

Ažuriranje liste Zajednice

1. Lista Zajednice se ažurira:

- (a) kako bi se izrekla zabrana letenja zračnom prijevozniku i kako bi se taj zračni prijevoznik uključio u listu Zajednice na temelju zajedničkih kriterija;
- (b) kako bi se zračni prijevoznik uklonio s liste Zajednice, ako je otklonjena manjkavost ili manjkavosti o sigurnosti zbog kojih je zračni prijevoznik stavljen na listu Zajednice, i nema nikakvih drugih razloga utemeljenih na zajedničkim kriterijima da zračni prijevoznik ostane na listi Zajednice;
- (c) kako bi se promijenili uvjeti za zabranu letenja izrečenu zračnom prijevozniku koji je uključen u listu Zajednice.

2. U skladu s postupkom iz članka 15. stavka 3., a na temelju zajedničkih kriterija, Komisija na vlastitu inicijativu ili na zahtjev države članice odlučuje o ažuriranju liste Zajednice čim je to, prema stavku 1., potrebno. Komisija najmanje svaka tri mjeseca provjerava da li je potrebno ažurirati listu Zajednice.

3. Svaka država članica i Europska agencija za sigurnost zračnog prometa dostavljaju Komisiji sve informacije koje mogu biti relevantne u smislu ažuriranja liste Zajednice. Komisija prosljeđuje sve relevantne informacije drugim državama članicama.

Članak 5.**Privremene mjere za ažuriranje liste Zajednice**

1. Kada je očigledno da će nastavak obavljanja letova zračnog prijevoznika u Zajednici vjerojatno dovesti do ozbiljnog rizika za sigurnost, i da takav rizik dotična država(-e) članica(-e) nije(-su) hitnim mjerama riješila(-e) na zadovoljavajući način u skladu s člankom 6. stavkom 1., Komisija može u skladu s postupkom iz članka 15. stavka 2. privremeno donijeti mjere iz članka 4. stavka 1. točke (a) ili točke (c).

2. Što je prije moguće, a najkasnije u roku od 10 radnih dana, Komisija dostavlja predmet Odboru iz članka 15. stavka 1., i u skladu s postupkom iz članka 15. stavka 3. i odlučuje da potvrdi, izmijeni, opozove ili produlji mjeru koju je donijela u skladu sa stavkom 1. ovog članka.

Članak 6.**Izvanredne mjere**

1. U hitnim slučajevima ova Uredba ne sprečava državu članicu da reagira na nepredviđeni problem sigurnosti izricanjem trenutačne zabrane letenja na vlastitom državnom području, uzimajući u obzir zajedničke kriterije.

2. Odluka Komisije, da ne uključi nekog zračnog prijevoznika na listu Zajednice u skladu s postupkom iz članka 3. stavka 4. ili članka 4. stavka 2., ne sprečava državu članicu da uvede ili nastavi zabranu letenja za dotičnog zračnog prijevoznika radi problema sigurnosti koji je specifičan za tu državu članicu.

3. U bilo kojoj od situacija navedenih u stavcima 1. i 2. dotična država članica odmah obavješćuje Komisiju koja o tome obavješćuje druge države članice. U slučaju iz stavka 1., dotična država članica u skladu s člankom 4. stavkom 2. bez odlaganja dostavlja Komisiji zahtjev za ažuriranje liste Zajednice.

Članak 7.**Prava na obranu**

Kada donese odluke iz članka 3. stavka 4., članka 4. stavka 2. i članka 5., Komisija osigurava da se dotičnom zračnom prijevozniku pruži mogućnost da bude saslušan, uzimajući u obzir potrebu za hitnim postupkom u nekim slučajevima.

Članak 8.**Provedbene mjere**

1. Djelujući u skladu s postupkom iz članka 15. stavka 3., Komisija donosi provedbene mjere, tamo gdje je to prikladno, kako bi propisala detaljna pravila u odnosu na postupke iz ovog poglavlja.

2. Pri odlučivanju o ovim mjerama, Komisija u potpunosti uvažava potrebu da se odluke o ažuriranju liste Zajednice donose brzo, i ako je potrebno, predviđa mogućnost hitnog postupka.

Članak 9.**Objava**

1. Lista Zajednice i sve njezine promjene objavljuju se odmah u *Službenom listu Europske unije*.

2. Komisija i države članice poduzimaju potrebne mjere za omogućavanje javne dostupnosti liste Zajednice s najnovijim izmjenama, posebno putem interneta.

3. Ugovorni prijevoznici, nacionalna tijela nadležna za civilno zrakoplovstvo, Europska agencija za sigurnost zračnog prometa i zračne luke na državnom području država članica skreću pažnju putnika na listu Zajednice, bilo putem svojih mrežnih stranica, ili kada je to primjereno, u svojim prostorijama.

POGLAVLJE III.**INFORMIRANJE PUTNIKA****Članak 10.****Područje primjene**

1. Odredbe ovog poglavlja primjenjuju se na zračni prijevoz putnika, kada je let dio ugovora o prijevozu i kada taj prijevoz započinje u Zajednici, i ako

(a) se radi o letu koji započinje u zračnoj luci na državnom području države članice na koju se primjenjuje Ugovor;

ili

(b) se radi o letu koji započinje u zračnoj luci u trećoj zemlji i završava u zračnoj luci na državnom području države članice na koju se primjenjuje Ugovor;

ili

(c) se radi o letu koji započinje u zračnoj luci u trećoj zemlji i završava u drugoj takvoj zračnoj luci.

2. Odredbe ovog poglavlja primjenjuju se bez obzira na to da li je let redovit ili ne, i da li je let dio paket putovanja ili ne.

3. Odredbe ovog poglavlja ne utječu na prava putnika iz Direktive 90/314/EEZ i Uredbe (EEZ) br. 2299/89.

Članak 11.

Informiranje o identitetu stvarnog prijevoznika

1. Nakon rezervacije, ugovorni prijevoznik obavješćuje putnika o identitetu stvarnog prijevoznika ili stvarnih prijevoznika, bez obzira na način na koji je rezervacija obavljena.

2. Kada u vrijeme rezervacije identitet zračnog prijevoznika ili zračnih prijevoznika još nije poznat, ugovorni prijevoznik osigurava da putnik bude obaviješten o imenu zračnog prijevoznika ili imenima zračnih prijevoznika, koji će vjerojatno biti stvarni prijevoznik ili prijevoznici na dotičnom letu ili letovima. U takvom slučaju, ugovorni prijevoznik osigurava da putnik bude obaviješten o identitetu stvarnog prijevoznika ili stvarnih prijevoznika odmah po utvrđivanju tog identiteta.

3. Kadgod se stvarni prijevoznik ili prijevoznici promijene nakon rezervacije, ugovorni prijevoznik, bez obzira na razlog promjene, odmah poduzima sve potrebne mjere kako bi osigurao da putnik o toj promjeni bude obaviješten što je prije moguće. U svim slučajevima, putnici se obavješćuju ili pri registraciji, ili pri ukrcaju kada registracija na sljedećem letu nije potrebna.

4. Zračni prijevoznik ili organizator putovanja osiguravaju da relevantni ugovorni prijevoznik bude obaviješten o identitetu stvarnog prijevoznika ili stvarnih prijevoznika čim je on poznat, posebno u slučaju promjene takvog identiteta.

5. Ako prodavatelj karata nije obaviješten o identitetu stvarnog prijevoznika, on ne odgovara za neispunjavanje obveza predviđenih ovim člankom.

6. Obveza ugovornog prijevoznika da obavijesti putnike o identitetu stvarnog prijevoznika, ili stvarnih prijevoznika, navodi se u općim uvjetima prodaje koji se primjenjuju na ugovor o prijevozu.

Članak 12.

Pravo na povrat troškova ili na promjenu rute

1. Ova Uredba ne utječe na pravo na povrat troškova ili promjenu rute kako je predviđeno Uredbom (EZ) br. 261/2004.

2. U slučajevima na koje se ne primjenjuje Uredba (EZ) br. 261/2004, i

(a) kada je stvarni zračni prijevoznik o kojem je putnik obaviješten, stavljen na listu Zajednice i izrečena mu je zabrana letenja koja je dovela do otkazivanja dotičnog leta, ili bi dovela do takvog otkazivanja kada bi se dotični let odvijao u Zajednici

ili

(b) kada je stvarni zračni prijevoznik o kojem je putnik obaviješten zamijenjen drugim stvarnim zračnim prijevoznikom koji je stavljen na listu Zajednice i izrečena mu je zabrana letenja koja je dovela do otkazivanja dotičnog leta ili bi dovela do takvog otkazivanja kada bi se dotični let odvijao u Zajednici,

ugovorni zračni prijevoznik koji je ugovorna strana u ugovoru o prijevozu mora ponuditi putniku pravo na povrat troškova ili na promjenu rute, kako je predviđeno člankom 8. Uredbe (EZ) br. 261/2004, ako putnik u slučaju da let nije otkazan odluči da se ne ukrca na taj let.

3. Stavak 2. ovog članka primjenjuje se ne dovodeći u pitanje članak 13. Uredbe (EZ) br. 261/2004.

Članak 13.

Sankcije

Države članice jamče poštovanje pravila navedenih u ovom poglavlju i propisuju sankcije za kršenje tih pravila. Sankcije su učinkovite, razmjerne i odvratajuće.

POGLAVLJE IV.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 14.

Obavješćivanje i izmjene

Komisija do 16. siječnja 2009. izvješćuje Europski parlament i Vijeće o primjeni ove Uredbe. Ako je potrebno, izvješću se prilažu prijedlozi za izmjenu ove Uredbe.

Članak 15.

Odbor

1. Komisiji pomaže Odbor iz članka 12. Uredbe (EEZ) br. 3922/91 (Odbor).

2. Kod upućivanja na ovaj stavak, primjenjuju se članci 3. i 7. Odluke 1999/468/EZ, uzimajući u obzir odredbe njezinog članka 8.

3. Kod upućivanja na ovaj stavak, primjenjuju se članci 5. i 7. Odluke 1999/468/EZ, uzimajući u obzir odredbe njezinog članka 8.

Razdoblje iz članka 5. stavka 6. Odluke 1999/468/EZ iznosi tri mjeseca.

4. Komisija se može savjetovati s Odborom o bilo kojem drugom pitanju koje se odnosi na primjenu ove Uredbe.

5. Odbor donosi svoj poslovnik.

Članak 16.

Stavljanje izvan snage

Ovim se stavlja izvan snage članak 9. Direktive 2004/36/EZ.

Članak 17.

Stupanja na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članci 10., 11. i 12. se primjenjuju od 16. srpnja 2006., a članak 13. se primjenjuje od 16. siječnja 2007.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 14. prosinca 2005.

Za Europski parlament
Predsjednik
J. BORRELL FONTELLES

Za Vijeće
Predsjednik
C. CLARKE

PRILOG

Zajednički kriteriji za razmatranje zabrane letenja zbog sigurnosnih razloga na razini Zajednice

Odluke o mjerama na razini Zajednice donose se uzimajući u obzir posebnosti svakog pojedinačnog slučaja. Ovisno o osobitostima svakog pojedinog slučaja, prijevoznik ili svi prijevoznici koji su certificirani u istoj državi, mogu podlijegati mjerama na razini Zajednice.

Pri razmatranju, da li se zračnom prijevozniku treba zabraniti letenje u potpunosti ili djelomično, ocjenjuje se da li zračni prijevoznik zadovoljava relevantne standarde sigurnosti uzimajući u obzir sljedeće:

1. Proverjeni dokaz o ozbiljnim manjkavostima sigurnosti kod zračnog prijevoznika:
  - izvješća koja pokazuju ozbiljne manjkavosti sigurnosti ili ustrajnost prijevoznika u tome da ne otklanja manjkavosti koje su utvrđene pri inspekcijskim pregledima na stajanci koja se provode u okviru programa SAFA, a o kojima je prijevoznik prethodno obaviješten.
  - Ozbiljne manjkavosti sigurnosti utvrđene u okviru odredaba o prikupljanju informacija iz članka 3. Direktive 2004/36/EZ o sigurnosti zrakoplova trećih zemalja.
  - Zabrana letenja koju je prijevozniku izrekla treća zemlja radi dokazima potkrijepljenih manjkavosti u odnosu na međunarodne standarde sigurnosti.
  - Dokazima potkrijepljene informacije povezane s nesrećama ili ozbiljnim ugrožavanjem sigurnosti koje pokazuju latentne sustavne manjkavosti sigurnosti.
2. Pomanjkanje mogućnosti i/ili spremnosti zračnog prijevoznika da pristupi rješavanju manjkavosti sigurnosti, koje se pokazuje:
  - Pomanjkanjem transparentnosti ili odgovarajućeg ili pravovremenog odgovora prijevoznika na upit tijela nadležnog za civilno zrakoplovstvo države članice, u odnosu na aspekte sigurnosti njegovog rada.
  - Neodgovarajućim ili nedostatnim planom korektivnih mjera kao odgovorom na utvrđenu ozbiljnu manjkavost sigurnosti.
3. Pomanjkanje mogućnosti i/ili spremnosti nadležnih tijela odgovornih za nadzor zračnog prijevoznika u smislu rješavanja manjkavosti sigurnosti, koje se pokazuje:
  - pomanjkanjem suradnje s tijelima nadležnim za civilno zrakoplovstvo države članice od strane nadležnih tijela druge države pri rješavanju problema sigurnosti rada prijevoznika koji je licenciran ili certificiran u toj državi.
  - Nedostatnom mogućnošću regulatornih tijela koja obavljaju nadzor nad prijevoznikom da provode i učvršćuju relevantne standarde sigurnosti. Posebno treba uvažavati sljedeće:
    - (a) revizije i planove odgovarajućih korektivnih mjera utvrđenih u skladu s ICAO-vim Općim programom revizije sigurnosnog nadzora ili u skladu s bilo kojim primjenjivim zakonom Zajednice;
    - (b) da li je dopuštenje za rad ili tehničku dozvolu bilo kojeg prijevoznika pod nadzorom te države ranije odbila ili opozvala neka druga država;
    - (c) svjedodžbu zračnog prijevoznika nije izdalo nadležno tijelo države u kojoj prijevoznik ima sjedište.
  - Nedostatnom mogućnošću nadležnih tijela države u kojoj je registriran zrakoplov koji prijevoznik upotrebljava da nadzire taj zrakoplov u skladu s obvezama koje proizlaze iz Čikaške konvencije.